

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Kvalitetno delo

Danes dopoldne se začne v Ljubljani 44. velesejmska prireditve, ki naj pokaže nova polja našega narodnega udejstvovanja. Kakor je spomladni velesejem izrazilo gospodarska propagandna ustanova, tako je jesenski velesejem posvečen zamisli, da pokaže tudi druge panoge našega narodnega udejstvovanja, predvsem na kulturnem polju. Do sedaj je to ljubljanskemu velesejmu v največji meri uspelo in leto za leto so se nizale tovrstne prireditve, ki so prav tako izpolnile svoje naloge v kulturnem oziru kot spomladne v gospodarskem oziru.

Mora pa naš velesejem računati, da obstojita še dve slični ustanovi v naši državi. To je zagrebški sejem, ki je eno leto starejši kot ljubljanski, drugi je pa belgrajski velesejem, ki je najmlajši, pa je v kljub temu zavzel največji razmah, kar je z ozirom na dejstvo, da je Belgrad središče države, razumljivo. Razumljivo je, da gospodarski in politični krogi teh dveh velikih središč naše države: Zagreba in Belgrada, budno pazijo na svoje ustanovi in ju podpirajo, kolikor znajo in morejo. Zato se bo moral naš velesejem še posebej pri svojih akcijah omejevati na naše ozemlje in delati zanj in njegove proizvode propagando. Ni pa potreben boj med temi tremi važnimi ustanovami našega gospodarskega življenja, ker se da s sodelovanjem doseči mnogo več in tudi nimamo v naši državi preveč sil, da bi jih razmetavali za tak boj, ki navsezadnje tudi zmagovalcu ne prinese koristi. Vsak velesejem v državi ima svoje naloge, ki jih mora izvrševati, ne da bi bilo pri tem posegati v interesna področja drugih sejmov.

Za Ljubljano je vprašanje velesejma tem težje, ker še danes nima potrebnih reprezentativnih prostorov, ki bi bili v korist našemu mestu in vsemu našemu gospodarstvu. Zagreb in Belgrad imata zidane številne paviljone in posebno belgrajski velesejem se odlikuje po razsežnosti in zidavi razstavnih prostorov. Ti prostori niso bili zidani s pomočjo države, kot nekateri govore, ampak s posojilom, ki ga je dala mestna hranilnica v Belgradu, in predvsem s finančno pomočjo belgrajske občine. Bile pa so tudi druge podpore. Pri nas ne moremo računati na velike zneske iz državnih sredstev, čeprav je slovensko gospodarstvo že dovolj prispevalo za splošne stroške. Zato smo navezani bolj na zasebno iniciativo in na podporo naših krajevnih oblastev in organov. Na tem polju nas čaka veliko delo, zgraditi po vzoru drugih mest in sejmov stalne, primerne sejmške prostore. Ti prostori pa ne bi služili samo za razstavne namene, ampak bi služili v teku leta, ko se ne bi v njih vršile razstave, tudi v druge svrhe. Odkar je bila velika unionska dvorana preurejena v kino, nimamo v Ljubljani dovolj obsežnih prostorov za velike prireditve, ehode in slično. Če bi se pa zgradila najprej velika razstavna palača, bi v njej dobili veliko dvorano za kakšnih 5000 ali 6000 oseb, ki bi dobro služila tako razstavnim kot drugim namenom. Pri tem najbrž vprašanje finansiranja ne igra znatne vloge, ker si je gotovo ljubljanski velesejem za časa svojega 17 letnega obstoja nabral toliko sredstev, da bi lahko začel z zidanjem, ker bi tudi lahko dobil še nadaljnja potrebna sredstva za zgradbo enega ali več paviljonov ali ene same velike razstavne palače. Edino vprašanje prostora bo delalo nekaj več težko, ker se da razpravljati o tem, da bi namestili nove velike razstavne prostore drugam ali pa da jih zgradimo na sedanjem mestu, ki se mnogim z ozirom na razvoj mesta zdi najprikladnejši. Naj bo kakorkoli že, vprašanje potrebuje nujne rešitve, da nadomestimo stare paviljone, ki so večinoma leseni, z novimi primernejšimi prostori. Vsa druga sejmška mesta so to vprašanje uredila in zgled Belgrada nam kaže, da se da to urediti tudi pri nas, da ne bo Ljubljana s svojimi razstavnimi kolibami na zadnjem mestu, na mestu, ki ne odgovarja drugače znani lepi arhitektonski sliki Ljubljane. Tudi mesto samo bi lahko z novo stavbo lepo pridobilo na zunanosti.

Ko smo pisali o razmerju treh velesejmov med seboj, smo že poudarili, da je potrebno njihovo sodelovanje, ne pa kakšen konkurenčni boj. Borba med našimi tremi velesejmskimi napravami naj bo taka, da bo prinesla i področjem, katera obvladajo ti sejmji, kakor tudi vsemu našemu narodnemu gospodarstvu, korist. Ta borba naj bo raje plemenito tekmovanje. V takem tekmovanju pa nam bo potrebno Slovincem tudi novih potov in načinov. V današnjih razmerah se ne bomo mogli uveljaviti toliko z našo številčno močjo, kajti pomisliti je treba, da ima naša banovina, kjer bivamo Slovenci kompaktno naseljeni, komaj 1.2 milij. prebivalcev, kar je le okoli 8% vsega prebivalstva v državi. Zato se ne bomo mogli uveljaviti s številčno močjo, ampak predvsem s kakovostjo našega dela, za kar nam je potrebna kakovost naših ljudi. V tej smeri mora iti vse naše gospodarsko, socialno in kulturno prizadevanje. Nikakor se ne smejo povrniti časi, ko smo dejansko »izvažali« izven naših meja samo ljudi in njihovo delovno moč, pri tem pa izgubljali na naši narodni krvi, ker so toliko tisoč in tisoč postali za nas izgubljeni, ker niso več ostali Slovenci.

Na marsikaterem polju se skušamo držati teh načel in nekatera prizadevanja so nam tudi že delno uspevala. Pomisliti moramo samo na industrializacijo naše dežele. Toda ne more iti

Sudetski Nemci pri Benešu

Hitler bo konec tedna sprejel Henleina

Angleški veleposlanik v Berlinu prinaša iz Londona nova navodila

Berlin, 31. avg. c. Reuterjev dopisnik poroča, da so v Berlinu sedaj precej optimistično razpoloženi glede rešitve sudetskega vprašanja. Vendar je še vse odvisno od tega, kaj je angleški veleposlanik sir Henderson prinesel s seboj iz Londona. Konec tedna bo Hitler sprejel angleškega veleposlanika sir Hendersona in takoj nato zunanjega ministra von Ribbentropa. Nato bo Hitler sprejel tudi Henleina, in sicer najbrže v Berlinu.

Angleški veleposlanik v Berlinu sir Henderson je z letalom odletel v Berlin, kjer je pristal ob 18. Preden je odpotoval, je bil še sprejet v zunanjem ministertvu pri lordu Halifaxu in se z njim še dolgo pogovarjal. Zatrjujejo, da nosi Henderson s seboj navodila za vse primere in da bo v nemškem zunanjem ministertvu tudi razložil sklepe večerajšnje seje angleške vlade. Ni pa res, tako zatrjujejo, da bi Henderson nosil s seboj kakšno noto angleške vlade ali pa kakšno osebno Chamberlainovo pismo Hitlerju.

Praga, 31. avg. AA. (Reuter) Po obisku voditelja sudetske nemške stranke Kundta in Sebekowskega pri Benešu je povsod zavladalo izredno zanimanje za ta sestanek. Začela so se nova pogajanja, ki so najbrž že prešla v odločilno obliko. V zvezi s vestmi, da bi bil moral včeraj predsednik republike Beneš sprejeti v avdienci Henleina, se je zvedelo, da je Beneš ljubeše pogajati se s poslanecem Kundtom, kot pa s Henleinom, ki ni položil prisige, dasi je narodni poslanec. Kundt in Sebekowski sta pri Benešu ostala 3 in pol ure in z njim obširno razpravljala o vseh političnih vprašanjih. Pristojni krogi zavračajo vest, češ da so bila pogajanja med sudetsko stranko in vlado zopet prekinjena.

Nemci pristali na nadaljevanje pogajanj

Praga, 31. avg. c. Tajništvo Runcimanovega odposlansva je popoldne ob 17 objavilo, da se je lord Runciman danes sestel ob 11 z voditeljem sudetske stranke Kundtom, Gvatkin pa je odšel v Marijanske Toplice, kjer se je sestel s Henleinom. Popoldne je lord Runciman sprejel poslanca Zajčka.

Na večerajšnjem sestanku med Benešem in Kundtom je bilo dogovorjeno, da bo vodstvo sudetske nemške stranke v treh dneh odgovorilo na nove predloge češkoslov. vlade. Poslanec Kundt je to obljubil.

Vodstvo sudetske stranke se je danes dopoldne sestalo in je baje sklenilo jutri zvečer tako odgovoriti na nove predloge:

»Sudetska nemška stranka se hoče pogajati naprej, in sicer s posredovanjem lorda Runcimana, na temelju predlogov češkoslov. vlade in Henleinove spomenice.«

Grozodejstva španskih boljševikov

Bilbao, 31. avgusta. Na ozemlju, ki so ga Francove čete osvojile v Estremaduri, ugotavljajo redna sodišča vedno nova zverinstva, ki so jih komunistične čete zagrešile na civilnem prebivalstvu v času okupacije. Iz malega mesteca Cantanario, ki je v bližini Don Benita, so bile javljene sledeče podrobnosti: V okraju je divjala samovoljno sestavljena četa. Ta je zapirala ljudi nasprotnega političnega prepričanja v ječo, ki je imela posebno odprtino v steni. Skozi to odprtino so komunisti od časa do časa za zabavo streljali na ujetnike; hoteč jim povečati bolečine, so navadno merili v noge. Šele po nekaj dneh so tako ranjene žrtve pobili. Na ta način so umorili 34 oseb, med njimi dve ženski, ki sta bili ustreljeni v hrbet, medtem ko sta opravljali svoje molitve.

Na posebno zverinstvi način je bil umorjen krajevni župnik Jose Louis Garcia. Tega so razpeli na natezalnico in mu polomili kosti. Odvetnika Juana Baldvia so mučili na ta način, da so mu zlomili hrbtnico. 16 letnega Tomasina Garcia so pred očmi njegovega zvezanega očeta prelepali tako, da je obležal v krvi. Šete nato so ustrelili očeta in potem sina. Drugemu odvetniku Jacintu Aizu Morillu je dal župan iztrgati jezik in posekali roke. Te so potem poslali njegovi nevesti, ki se je nekaj zamerila oblastem.

tako naprej, kot bi si želeli, ker se v industrijskem pogledu uveljavljajo vedno bolj tudi druge pokrajine države, kjer temelji industrializacija na bogatejših virih surovin in žal tudi na cenejši delovni moči, ki je pa sama interesirana na tem, da dvigne svoj življenjski standard. Zato nam zopet ne preostaja nič drugega, kot da upoštevamo dane razmere in gradimo naprej naše gospodarstvo v tej smeri, da se vedno bolj specializiramo na kakovostno delo v industriji in tudi drugod poiščemo take vire zasluzka, kjer bomo s kakovostnim delom lahko bili konkurenčno borbo na drugih tržiščih v državi. To velja tudi za naše kmetijstvo, ki bo moralo iskati tudi druga pota in načine, da se bo lahko obdržalo na primerni višini ob toliki in raznoliki kmetijski proizvodnji drugih pokrajin države. Vse to nam narekuje, da predvsem polagamo v našem pridobitnem delu važnost na kakovost, kajti le na ta način bomo obdržali svoje postojanke in si priborili ono veljavo v naši državi, kakor si jo želimo vsi skupaj in ki bo tudi v korist naši skupni državi.

V Parizu so mirni

Pariz, 31. avg. b. Zivahno diplomatsko delovanje med Londonom in Berlinom bo imelo brez dvoma danes ali jutri za posledico, da bo Nemčija odgovorila in objavila svoje stališče do češkoslovaškega problema. Nemčiji so že večkrat očitali nedostatek psihološkega razumevanja. Spet je pred psihološkimi vprašanji, danes pred najtežjimi. Gre za to, kaj bo delala Anglija. Izkušnje zadnjih dni so vrgle novo luč na angleški značaj. Anglija počasi spoznava nova dejstva in išče kompromisov, daleč pa je od tega, da bi se pustila zastrašiti od kogarkoli.

V Rimu „čakajo“

Rim, 31. avg. b. Po informacijah »United Pressa« je zavzela Italija »stališče pričakovanj« v srednjeevropski krizi. V lašističnih krogih tudi ne verjamejo v kakšen nasilni nastop Nemčije proti Češkoslovaški. Dejstvo, da se Velika Britanija tako zelo trudi s češkoslovaškim vprašanjem, je napravilo tukaj globok vtis, kajti vsi se zavedajo, da Chamberlain ne bi razvil toliko diplomatske požrtvovalnosti, če nevarnost zares ne bi bila tako velika. V tukajšnjih krogih upajo, da bo Anglija opozorila Nemčijo na potrebo opreznosti, istočasno pa bo izvedla tudi močan pritisk na Prago, ki naj da odstopke, katere bosta lahko sprejela Hitler in Henlein.

Manjšinski kongres v Stockholmu

Zastopane so bile tudi vse slovenske narodne manjšine

O kongresu narodnih manjšin v Stockholmu smo prinesli že izčrpana poročila. Danes objavljamo še zadnje poročilo, ki smo ga sprejeli od prijatelja našega lista.

Stockholm, 27. avgusta.

Snoči smo zaključili letošnji kongres evropskih narodnih manjšin. Slovensko in hrvatsko manjšino v Italiji sta zastopala predsednik kongresa dr. Wilfan in dr. Besednjak, slovensko manjšino na Koroskem v Nemčiji pa dr. Tischler in dr. Petek, medtem ko je hrvatsko manjšino na Gradiščanskem zastopal dr. Lovro Karall. Poleg naštetih jugoslovanskih manjšin so bile zastopane še naslednje: Madžari iz Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške, Nemci iz Danske, Estonije, Letonske, Poljske, Romunije, Češkoslovaške in Madžarske, Švedi iz Estonije, Ukrajinci iz Poljske in Romunije, Rusi iz Estonije, Litve, Letonske, Poljske in Romunije. Stevilne manjšine, ki niso mogle poslati zastopnika, so po-

slale brzoglavne pozdrave, kot na primer Litvanci in Belorusi iz Poljske, Katalonci iz Španije.

Spored kongresa je bil sledeč:

Na prvi dan zasedanja, dne 25. avgusta, je predsednik dr. Wilfan kongres slovesno začel z nagovorom o današnjem položaju evropskih narodnosti. Za njim je imel dr. Besednjak govor o narodnostni politiki v povojni dobi (ta govor prinesemo v »Ponedeljskem Slovincu«, Op. ured.). Dr. Szüllö iz Ogrske je obravnaval isti predmet. Werner Hasselblatt, Nemec iz Estonije, je govoril o odporosti narodnih manjšin v borbi za svoj obstanek, baron Josika, Madžar iz Romunije, je razpravljal o nevarnosti za mir, ki jo povzročajo krivice nad narodnimi manjšinami. Prvi dan je bil zaključen z daljšim nagovorom dr. Wilfana o političnih napetostih sedanosti v zvezi s položajem narodnih manjšin. Zvečer je bil prirejen obsežen sprejem, ki se ga je udeležilo veliko število odličnikov. Goste je pozdravil dr. Wilfan, odgovoril in zahvalil pa se mu je šved poslanec Lindhagen. Nadalje je govoril vseuč. prof. dr. Nils Herlitz, za njim pa Ukrajinec iz Romunije dr. Zalosetzkyj. Sprejema se je udeležilo veliko število diplomatov.

Na drugi dan kongresa so govorili naslednji predstavniki: Ukrajinec iz Romunije senator dr. Zalosetzkyj o položaju manjšin v povojni dobi, dr. Schmidt-Wodder o mednarodnih odnosih v skandinavskih državah, dr. Maritzak, Ukrajinec iz Poljske, o zahtevah narodnih manjšin, dr. David (Nemec iz Češkoslovaške) o načinu, kako odpraviti napetosti med manjšinami in državami, prošt Pöhl, Šved iz Estonije, o odnosih med vero in narodnostjo in o pomenu vere za ohranitev narodnostne biti.

Na koncu drugega dne je kongres sprejel naslednje resolucije:

1. Kongres smatra ljubezen do svoje lastne narodnosti kot eno najvišjih npravnih zapovedi. Toda ta ljubezen vključuje tudi spoštovanje do drugih narodnosti in do njihovih življenjskih pravic.

2. Položaj narodnih manjšin v Evropi se čedalje bolj slabša. Kongres svari Evropo pred takšnim razvojem in poziva vse evropske vlade, naj se odločijo za dokončno pravično ureditev narodnostnega vprašanja, tako da bodo vse narodnosti mogle uživati politično in kulturno enakopravnost.

3. Kongres se zahvaljuje švedski državi in švedski javnosti za ljubeznivo gostoljubnost. Zahvaljuje se predsedniku dr. Wilfanu in tajniku baronu Uexküllu za njuno požrtvovalno delo. V

Nadaljevanje na 2. strani

Nil grozi Egiptu s povodnijo

Kairo, 31. avgusta. b. Danes popoldne se je sestala egiptovska vlada k izredni seji zaradi katastrofe, ki grozi zaradi poplave Nila. Po zadnjih vesteh je položaj v gornjem področju Nila nespremenjen, češ da še vedno močno pada. Grozi nevarnost, da pride do katastrofalnih poplav v spodnjem delu, zlasti ob izlivu reke. Zaradi tega se noč in dan dela in se gradijo nasipi, ki naj bi obdržali reko v njenem koritu. Do sedaj je zaposlenih 50.000 delavcev, med njimi mnogo vojaštv in policije. Vse pa kaže, da bo treba mobilizirati vsaj še enkrat toliko ljudi, če bodo hoteli odstraniti nevarnost, ki grozi. Tovorni vlaki neprestano dovažajo material za ojačenje nasipov.

Zemunska vreme, napoved: Po večini oblačno z dežjem po vsej državi, a posebno še v severni polovici, kjer bodo ponekod hujše nevihte. Deloma jasno bo v južnih krajih, kjer bo toplota verjetno nekoliko padla.

Zagrebska vreme, napoved: Pretežno oblačno.

Glavni odbor Jugorasa na sejah pod predsedstvom ministra Cvetkoviča proučuje razmere delavstva

Belgrad, 31. avgusta. AA. Glavni odbor Jugorasa je včeraj pod predsedništvom ministra Dragiša Cvetkoviča nadaljeval s svojim delom. Seja je trajala ves dan in je bila končana ob 21.30. Na popoldanski seji so bili sprejeti sklepi, ki bodo vneseni v resolucijo, katera bo istočasno tudi nekaj spored za nadaljnje delo glavnega odbora Jugorasa in njegovih mnogostevilnih podružnic. Med drugim je bilo sklenjeno, da novo ustanovljena oblastna tajništva pri podružnicah začne takoj s delom ter da morajo biti v neposrednem stiku z glavnim odborom Jugorasa. Skladno je bil sprejet sklep, da se področje Belgrada mora ločiti od glavnega odbora ter ustanoviti svoj krajevni odbor, ki bo pod nadzorstvom glavnega odbora ter bo delal po njegovih navodilih. Delo podružnic bo nadziral minister Cvetkovič in poleg njega predsednik glavnega odbora Pesič. Dalje je bil sprejet pravilnik o delokrogu poslovnih pisarn glavnega odbora Jugorasa. Ob navdušenih ovacijah ministru Cvetkoviču so v celoti sprejeli tudi pravilnik o podpornem skladu, v katerega je vnesena kot prva vsota 50.000 din in ki bo v najkrajšem času finančno zelo močen in bo služil za pomoč siromašnim, bolnim in brezposelnim članom Jugorasa. Izvršena je bila nato razdelitev na posamezne oblasti, katerih sedeži so Belgrad, Zagreb, Ljubljana, Niš, Skoplje, Sušak, Banjaluka, Split, Osijek, Tuzla, Sarajevo, Dubrovnik, Subotica, Novi Sad, Kosovska Mitrovica in Podgorica. Izvoljeni so bili tajniki za oblastne pisarne.

Nato so navzoči razpravljali o ideološkem programu Jugorasa, o vprašanju plačanega dopusta, o delovnem času, o spremembah uredbe o najmanjših mezdah, o sindikalnih šolah, o zaposlitvi tujih delavcev, o zboljanju in inspekcije dela, reguliranju in reviziji starostne rente, ki se v bodoče ne bo več nanašala na 70, pač pa na 55 let, zaradi težkega in napornega dela delavcev.

Na koncu včerajšnje popoldanske seje je podal izjerno poročilo o delavskih in drugih vprašanjih predsednik glavnega odbora Jugorasa dr. Djordje Pesič.

Po njegovem poročilu je minister Dragiša Cvetkovič predlagal, da se izvoli odbor šestorice, ki naj izdela resolucijo, o kateri bodo razpravljali na prihodnji seji. Temu odboru predseduje Golub. Glavni odbor Jugorasa zaseda danes ves dan in mu predseduje minister Dragiša Cvetkovič.

O zdravljenju revnih jetičnih bolnikov v drž. zdraviliščih

Belgrad, 31. avgusta. AA. Številni brezposelni, ki so oboli na pljučih, se na svoje stroške hodijo zdraviti v državna zdravilišča, med zdravlje-

njem pa pošiljajo prošnje ministrstvu za socialno politiko in prosijo, da bi bili oproščeni stroškov, oziroma da bi ministrstvo za socialno politiko plačalo stroške v celoti ali deloma. Število brezplačnih postelj ali z olajšavami v državnih zdraviliščih pa je omejeno in je možno sprejeti samo določeno število bolnikov. Zato morejo biti novi bolniki sprejeti šele takrat, kadar se izprazni kako mesto. Iz teh razlogov ministrstvo ne more oprostiti plačila bolniških stroškov bolnikom, ki so bili že sprejeti v zdravilišče ter so se začeli zdraviti na svoje stroške. Zato morajo vsi bolniki, ki ne morejo sami plačati stroškov za zdravljenje ali jih morejo plačati le deloma, pred svojim vstopom v zdravilišče poslati prošnjo ministrstvu za socialno politiko, da jih oprosti plačevanja ali jim določi olajšave. Prošnji je treba priložiti zdravniško priporočilo s popolnim popisom zdravstvenega stanja in z opombo zdravniku, če je potrebno posebno zdravljenje v zdraviliščih. Prošnji se mora priložiti tudi potrdilo o dohodkih, davkih in družinskem stanju.

Drobne domače in tuje

Poljska kliče rezerviste pod orožje

Varšava, 31. avg. AA. (Stefani) V kratkem bodo na Poljskem poklicali pod zastavo vojaške obvezance iz letnikov: 1908, 1910 in 1913, ki so jih pri komisijskem pregledu spoznali za sposobne za vojaško službo, a so jih prevedli v rezervno, ker so presegali vojaški kontingent, ki je bil v veljavi za časa njihovega komisijskega pregleda. Razen tega bodo poklicali na vojaško službovanje tudi rezerviste do 50. leta starosti.

Vezuv bruha

Neapelj, 31. avg. AA. (Havas) Snoči je začelo bruhati manjše žrelo na Vezuvu in se sedaj vali lava na severni strani s hitrostjo 200 m na uro. Okoliški vasi še niso v nevarnosti. Velikasten prizor se lepo vidi iz Neaplja.

Neapelj, 31. avg. AA. (Stefani) Delovanje ognjenika Vezuva je še vedno močno. V zadnjem času se je hitrost, s katero se pomika lava, nekoliko zmanjšala. Izključeno je, da bi se lava iz notranjega žrela mogla razliti preko zunanjega.

Rdeči zapeljivci ljudstva

Kakor znano, ima zgloglasna francoska ljudska fronta svojo največjo oporo v zunanje-političnem uredniku »Delavske politike« v Mariboru. Dokazano je, da če bi tega gospoda in njegovih izredno bojevitih člankov v prilogi ljudske fronte ne bilo, bi bila ljudska fronta v Franciji pod pritiskom njenih nasprotnikov že zdavnaj razpadla. Sicer je gospod Blum moral že dvakrat demisionirati in je zdaj na vladi gospod Daladier, ki ga je »Delavska politika« proglasila za prikrita reakcionarja, toda v Mariboru so slej ko prej budno na straži, da se bo sedanji predsednik francoske vlade točno držal programa ljudske fronte. Zato ni čuda, da so postali rdeči sodrugi v Mariboru hudo nervozni, ko je Daladier v svojem zadnjem govoru dokazal, da se po krivdi brezglavih socialnih zakonov gospoda Bluma Francija neha danes v takem položaju, da je pred oboroževanjem nasprotnikov v nevarnosti njena državna obramba in varnost. Socialna politika prijateljev »Delavske politike« v Franciji je namreč prav tako nesposobna kakor socialna politika jugoslov. socialno demokratske stranke pod vodstvom »Delavske politike«. Gospod Blum je, ko je predložil in uzakonil socialne zakone ljudske fronte, dejal, da bo narodno premoženje Francije takoj čudovito naraslo, čim manj bodo francoski delavci delali in čim večje plače bodo za to dobivali. Kakor je mogel vsak človek z normalno težino možganov takoj spoznati, pa se je zgodilo po vseh zakonih narave in gospodarstva ter človeškega dela ravno nasprotno, da je namreč, kakor je konstatiral Daladier, narodno premoženje Francije od dne, ko jo je osrečil s svojo vlado gospod Blum, padlo za celih 60%, zakaj, čim manj kdo dela in čim več plače dobiva za to, tem manj se proizvaja, tem bolj padejo v vseh tovarnah naročila in tem dražje je življenje, kar je vse gospod Daladier dokazal s številnimi, ki se ne dajo izpodbiti.

Zdaj so pa gospodje pri »Delavski politiki«, ki so svojim rdečim backom ta dejstva, ki jih je predsednik francoske vlade javno ugotovil, skrbno zamolčali, kar izgubili vse

(Nadaljevanje s 1. strani)

odbor manjšinskih kongresov so bili za naslednje leto izvoljeni: dr. Wilfan, poslanec Kundt, poslanec Szüllö, prof. Kurtichinsky, poslanec Pelen-skyj, prof. Maspons in Anglase. Kraj, kjer bo manjšinski kongres zasedal prihodnje leto, še ni bil določen.

Za Švedsko je bil kongres velika novost, kajti o narodnostnih bojih na kontinentu nimajo prave predstave. Pestra slika manjšin je torej vzbudila največje zanimanje. To se je videlo na vrvenju časnika, ki so imeli silno veliko opravka s kongresom, da nasitijo švedsko radovednost.

Na sprejemu smo se mogli prepričati, kako malo poznajo tudi izobraženci naš narod. O nas imajo čisto meglene predstave. Med njimi pa so bili vseučiliški profesorji in poslanci... Največ nam je zares koristil turizem, ki je privabil nekaj švedov sem doli in tako razširil znanje o nas. V...

Dr. Kramer se je z JNS umaknil v Dalmacijo

Davno je že bilo, ko je imel dr. Kramer v Sloveniji zadnji omembe vreden shod JNS. Ker med Slovenci ta reč ne gre več, je šel v Dalmacijo podpirati tisti nazor, s katerim je JNS prepovedal nepoučeno javnost, da bi se obdržala na visini politične pomembnosti in ki ga je neki politik iz Dalmacije označil tako: »Pri vas v Sloveniji pravijo, da je JNS močna v Dalmaciji, pri nas v Dalmaciji pa pravijo, da je močna v Sloveniji.« In da bi se Dalmatinem pokazala moč JNS v Sloveniji, je šel njen najvidnejši predstavnik tja doli, da bi ga dalmatinci videli od blizu in se priprčili, da je v Sloveniji še nekaj jns-ov. Dr. Kramer se je ustavil v Splitu, kjer bo počakal predsednika JNS Petra Živkoviča, ki je za 4. september napovedal v okolici Splita nekaj shodov, na katerih bo v potrdjenje zgoraj opredeljenega nazora govoril tudi dr. Kramer. Dalmatinci pa bodo po njegovih govorih o moči JNS v Sloveniji najbrž prav toliko potrjeni, kakor bi bili Slovenci o moči JNS v Dalmaciji, če bi jim prišel govoriti senatorski tovariš dr. Kramerja, Grga Anđelinovič ali pa tudi sam — Živkovič.

Uredba o slovenski Akademiji znanosti in umetnosti je izšla

Belgrad, 31. avgusta. m. Današnje »Službene novine« objavljajo uredbo o ustanovitvi in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Uredba dobi s tem obvezno moč.

Dalje objavljajo uredbo finančnega ministra, po kateri se ukine carinski oddelek pri ljubljanskem velesejmu.

Medparlamentarna zveza dala priznanje Jugoslaviji

Belgrad, 31. avgusta. AA. Na letošnjem zasedanju medparlamentarne unije v Haagu so na glasen predlog sveta te unije z vzkliki izvolili za stalnega člana izvršnega odbora te unije za 4 leta predsednika jugoslovanske narodne skupščine Stevana Čiriča. Izvršni odbor medparlamentarne unije je stalen in najvišji organ te unije in sestoji samo iz štirih oseb. S to izvolitvijo so izkazali veliko čast ne samo Čiriču, temveč tudi naši državi, tembolj, ker se je izvolitev izvršila z vzkliki. V medparlamentarni uniji so zastopane skoraj vse države sveta. Vsaka država ima po dva delegata. Naša delegata sta predsednik narodne skupščine Stevan Čirič in predsednik senata dr. Mazuranič.

11. mednarodni kongres za zgodovino zdravilstva v Zagrebu

Zagreb, 31. avgusta. b. Že snoči so pričeli prihajati z vseh strani sveta ugledni medicinski strokovnjaki, ki bodo sodelovali na 11. mednarodnem kongresu za zgodovino medicine v Zagrebu, Belgradu in Dubrovniku. Med prvimi je prišel predsednik mednarodnega združenja prof. Viktor Gomoyu. Dalje so prišli tudi predstavniki Honolulua ter predstavniki Zedinjenih držav, Italije in Turčije. Novi gostje neprestano prihajajo. Na kongresu bodo zastopane sledeče države: Albanija, Nemčija, Argentina, Avstralija, Belgija, Brazilija, Bolgarija, Kanada, Čile, Kostarika, Danska, Egipt, Španija, Estonija, Zedinjene države, Finska, Grčija, Holandska, Madžarska, Italija, Maroko, Mexico, Nikaragua, Norveška, Poljska, Portugalska, Romunija, Švedska, Švica, Češkoslovaška, Turčija, Venezuela in Jugoslavija. Kongres se prične jutri, 1. septembra. Za častnega predsednika je izvoljen dr. Albert Bazala, profesor jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti. Natisnjen je tudi celotni program kongresa.

Madžari navdušeni za naše Pohorje

Maribor, 31. avgusta. Včeraj dopoldne je prispela v Maribor večja skupina madžarskih zdravnikov in časnika, ki so bili že več dni po hrvaških zdraviliščih in letoviščih in so preko Varaždina in Radenc prišli sedaj v Maribor. Madžarski gostje so si dopoldne ogledali Maribor in otok, imeli pa so zelo slabo vreme. Na mariborskem otoku jim je mesto občina priredila prigrizek.

Popoldne so se gostje odpeljali na treh avtobusih v družbi ravnatelja Putnika g. Loosa, magistratnega ravnatelja Rodoska in vodje tujsko-prometnega urada mestne občine Zorzuta na Pohorje. Pripeljali so se pred Pohorski dom, kjer so jim postregli s kosilom. Pohorje je madžarske goste presenetilo, posebno so bili ugodno iznenađeni z ureditvijo pohorske tujsko-prometne postojanke, čudili so se krasoti pohorskih gozdov, tudi krasna pohorska cesta je napravila nanje moč vtis. Vsi so izjavili, da bodo doma med svojimi znanci propagirali obisk Pohorja. Popoldne so se odpeljali na postajo Pragersko, od koder so nadaljevali povratek v domovino.

Minister Buič v Splitu

Split, 31. avgusta. AA. Zjutraj ob devetih se je pripeljal v vlakom v Split novi minister za telesno vzgojo ljudstva dr. Mirko Buič. Na železniški postaji v Splitu so ga pozdravili zastopniki krajevnih oblasti, med drugimi podban dr. Luger, načelnik Stiličević, zastopniki JRZ na čelu s predsednikom okrajnega in krajevnega odbora Matošićem in številni drugi. Sprejemu so prisostvovali tudi vsi splitski občinski svetniki. Minister Buič se je vidno ginjen zahvaljeval za prisrčni sprejem. Njemu na čast so razobesili na Marjanu in na občini državne zastave.

Rojstva hiša kralja Aleksandra — narodni muzej

Hiša v Cetinju, v kateri se je rodil pokojni kralj Aleksander, je do nedavne služila za oficirski dom. Ker pa je za te namene premajhna, so jo sedaj temeljito prenovili in izpremenili v narodni muzej.

Tisk o dr. Korošcem govoru v Ljutomeru

Ves tisk po državi v izjernih izvlečkih prinaša govor našega voditelja dr. Korošca, ki ga je imel v nedeljo v Ljutomeru. Zlasti vsi listi ponatiskujejo tiste odstavke, ki govorijo o volitvah in o zadnjih osebnih izpremenah v vladi. Hrvatskim listom zlasti niso ušli stavki, da bo pri prihodnjih volitvah v vsej državi vsakega zmagala JRZ, na Hrvaškem pa da bo to pot še močna bivša HSS.

Drugi govor dr. Korošca, ki tudi te dni gre po jugoslovanskem časopisu, pa je govor, ki ga je imel na zborovanju »Pax Romanec« na Bledu in v katerem zavrže podla obrekovanja, ki so jih nasprotniki države svoj čas širili o državi, češ da nečloveško in neumisljeno ravna s komunisti. Skoraj vsi listi prinašajo ta odlomek njegovega govora (mi smo ga objavili v nedeljo).

Vojni nameni Japoncev na Kitajskem

Tokio, 31. avgusta. Vojni minister Itagaki je izjavil zastopnikom tiska, da bo Japonska nadaljevala vojno do zloma Čankajška, pa tudi pozneje bodo Japonci le pod gotovimi pogoji ustavili nadaljevanje vojske. Samo Japonska bo, če se bo trajanju in o koncu vojne. Razen tega je izjavil Itagaki, da misli Japonska združiti dosedanje vlade v Nankingu, Pekingu in Kalganu v eno centralno vlado.

Holandska zahteva prepoved komunistične stranke

Haag, 31. avgusta. Zaradi sramotljivih člankov, ki jih je komunistično časopisje priobčilo ob priliki 40 letnega vladanja kraljice Vilhelmine, zahteva ostalo holandsko časopisje, da se z zakonom prepove komunistična stranka na Holandeckem, kakor je že prepovedana v holandski Indiji.

Osebnosti

Belgrad, 31. avg. m. Na državnih dvorazrednih trgovski šoli v Ljubljani je napredoval za ravnatelja 4. pol. skupine 2. stopnje g. Josip Gogala. V oddelku kontrole mer pri okrajnem načelstvu v Celju je napredoval za žigosarja 7. pol. skup. Svetličič Leopold; v oddelku kontrole mer pri okrajnem načelstvu v Ljubljani je napredoval za žigosarja 7. pol. skup. Viktor Streljekar.

Današnje stanje razgovorov v Pragi

Razgovori v Pragi so prišli do kritične točke. Ne le politiki, ki se poklicno pečajo s temi vprašanji, ampak tudi javnost kaže v enem in drugem taboru vedno večje zanimanje. Vzemirajo se pa tudi duhovi v inozemstvu. Razgovori in pogajanja se vlečejo že nekaj tednov, so bila že nekajkrat prekinjena in so se znova začela, ni pa mogoče še videti kakšnega konkretnega uspeha. Lord Runciman poskuša z objektivnostjo razumeti obojno stališče, da bi mogel stvarno presoditi, kako daleč gredo pretiravanja Nemcev, kakor to očitajo Čehi in kolikšne je odpor Čehov, kakor jim to očitajo Nemci. Odločen čas za njegovo posredovanje je nastopil. Pogajanja so zaradi tega tako težavna, ker obe stranki čutila, da bosta, ako naj pride do sporazuma, morali doprinesiti žrtve. Vendar je bilo do sedaj opaziti le popuščanje praške vlade, ki je v zadnjem času stavila že tretji predlog, ki naj pride do sporazuma.

Kar zahtevajo Nemci, je brez dvoma pretirano. Država, ki hoče živeti, ne more napraviti samomora. Nihče ne more zahtevati od Češkoslovaške, da uzakoni svojo lastno razdelitev na ta način, da ustvari države v lastni državi in da organizira politična telesa, ki so tako rekoč suverena in ki jih nikakor ni mogoče primerjati z resnično konfederacijo, kakršno ima Švica, ampak bi nastala suverena politična telesa, ki bi pripravljala priključitev k Nemčiji. Gotovo je upravičeno, ako Nemci zahtevajo jezikovno in kulturno samoupravo, toda suverene predpravice, ki se tičejo narodne obrambe in zunanje politike, pa morajo ostati v rokah osrednje vlade. Prav tako mora ustava določiti za vsa država obliko vladavine, pa naj bi bila že demokratična ali diktatorska.

Kar nudi Čehi Nemcem, se le tem zdi premalo. V svojem drugem predlogu so Čehi pristali na načelo samouprave, po katerem naj bi bila država razdeljena na štiri dele: Češka, Moravska, Slovaška in Podkarpatska Rusija.

Toda Nemci ugovarjajo, da bi v sleherni izmed teh pokrajin Nemci slej ko prej ostali narodna manjšina z narodnomanjšinskimi pravicami in težavami. S tem ne bi bil dosegel ne pravnih in ne političnih ciljev, ki naj bi posledica nove ureditve, in še manj seveda psihološki moment, ki

naj bi Nemcem omogočil, da bi se vsaj v gotovem delu države počutili, kakor pravijo, sami med seboj. Boje se, da bi v vsaki avtonomni oblasti bili majorizirani. Sicer je res, da je češka vlada kot nekakšen korektiv tega stanja, ki ga uvideva, predlagala kurije za vsako avtonomno oblast. Te kurije bi mogle bdeti nad pravicami manjšine in jih ščititi pred majorizacijo. Vendar se Nemcem ta koncesija zdi premajhna in se zdi, da tudi lordu Runcimanu.

Zadnje dni javljajo, da je češka vlada napravila še en važen korak dalje. Izrazila naj bi se pripravljeno za ureditev države po kantonalnem sistemu, kateremu so se do zdaj najbolj upirali češki socialni demokrati. Če so te informacije točne, potem ni dvoma, da bi Nemci dobili zelo daljnosežno samoupravo. V gotovih kantoni, predvideno menda v treh, bi imeli oni absolutno večino in tudi upravo v svojih rokah. Seveda je vse odvisno od tega, kakšno moč bi imele oblasti v teh kantoni. Od tega bo verjetno odvisno, ali bodo Nemci sprejeli ali odklonili ponudeni predlog. Praga je očitno pripravljena na koncesijo. Tudi ni mogoče dvomiti, da ima predsednik republike dr. Beneš zelo dobro voljo popustiti kolikor daleč je le mogoče. Razpoloženje motijo nekoliko krajevne oblasti, ki gredo na eni in drugi strani predaleč in kar vzbuja slabo kri v obeh taborih. Ako bo v novih kantoni uprava in tudi policija v rokah krajevnih oblasti, kakor je to v avicarskih kantoni, bo marsikak incident lahko preprečiti. In s tem bo odpadlo tudi mnogo obtežilnega gradiva, ki ga zlasti danes rajhovsko časopisje kopiči proti češkim oblastem.

Brez pritiska iz rajha bi, o tem smo prebrani, sporazum bil že sklenjen. Pritisek iz rajha pa ima pač namen izsiliti čim več od praške vlade, ki se na drugi strani opira na pomoč svojih zaveznikov in prijateljev zlasti na zapadu. Anglija je v ospredju dogodkov in je gotovo ona edina, ki bo mogla doseči ravnotežje v Srednji Evropi in zagotoviti mir. Njena politika gre očitno za tem, da doseže v Pragi čim širšo reformo, ne da bi enotnost češkoslovaške države trpela. Po drugi strani je pa tudi očiten njen pritisk v Berlinu, kjer je z vso energijo in brez dvoma izjavila, da bo branila mir v Evropi za vsako ceno.

Glavna skupščina bolniškega fonda drž. prometnega osebja

Letošnja glavna skupščina, ki se je pričela v soboto, 28. avgusta t. l. v Belgradu, je zaradi obširnega dnevnega reda morala biti podaljšana za en dan in se je končala šele v torek zvečer ob 10. Bila je važen mejnik za to ustanovo, ker je zlomila dolgoletno upravo po članih združenja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev.

Pri obravnavanju važnih vprašanj, ki so bila letos na dnevnem redu, je bila debata izredno živahna, dostojna, stvarna, kakor bi delegati med seboj razpravljali, kdo bo pokazal več zanimanja, več razumevanja in več dobre volje, da se vse reši v čim večji dobroti članov bolniškega fonda. Opazilo pa se je kmalu, da vlada med precejšno večino onih delegatov, ki so prišli prvič na skupščino, in med opozicijo proti dosedanjemu režimu razveseljena harmonija, ki je z lahkim dovedla do sestave enotnih list za upravni in nadzorstveni odbor ter za razsodišče. Slovenski delegati so bili pa splošno deležni prav pristržne pozornosti in njihove predloge so ostali delegati kot potrebne, dobre in nujne ali sprejeli ali pa priporočili centralnemu upravnemu odboru v upoštevanje, kakor hitro bo mogoče.

Vsi odobreni predlogi morajo sicer biti predloženi še g. ministru za promet v potrditev, vendar so se pa delegati razšli prepričani, da za potrditev najbrž ne bo nobenih pomislekov, ker so v skladu s predpisi in v korist članov fonda.

Železničarje ljubljanske direkcije bo posebno razveselil sklep skupščine, da se poviša kredit za zgradbo posebnega paviljona za tuberkulozne na Golniku od 3 milijonov, ki so bili že prej odobreni, na 5.300.000 din, ker so končni načrti pokazali,

da se z do sedaj dovoljenim kreditom ne more zgraditi primeren in moderno urejen sanatorij za tuberkulozne. Glavna skupščina je nadalje odobrila 150.000 dinarjev podpore za počitniški dom v Gozd-Martuljku in s tem omogočila, da se vsa še potrebna dela dokončajo, nadaljnjih 10.000 din podpore pa za protituberkulozne dispanzerje. — Važen je tudi sklep, da se hranarina obolelim delavcem ne zniža, ampak da se izplačuje v dotedanji višini. Delegati so razen tega soglasno pozdravili predlog ljubljanskih delegatov, da je treba obolelim delavcem hranarino še zvišati, kakor hitro bodo sredstva bolniškega fonda to dopuščala. Ostali predlogi ljubljanskih delegatov so bili več ali manj organizatoričnega ali upravnega značaja, ki so bili skoraj nespremenjeni sprejeti.

Splošno zanimanje je vladalo za volitve in sta bili predloženi dve listi: ena od delegatov pristajalcev združenja jug. nac. železničarjev in brodarjev, druga pa kot sporazumna lista od nasprotnikov dosedanjega režima pri upravi bolniškega fonda. Od 48 oddanih glasov so dosegli kandidati na listi združenja jug. nac. železničarjev in brodarjev največ 10 glasov in so bili torej kandidati sporazumne liste izvoljeni z ogromno večino. V glavni upravni odbor so izvoljeni gg.: inž. Borisavljevič, Kolar, Jankovič, dr. Grampovčan, Zekić in Sečić; v nadzorstveni odbor gg.: Ranzinger, Dramičanin, Šolaja in Havler; v razsodišče pa gg.: dr. Vučina, Hiblovič in Kremenčič.

S tem je prešlo vodstvo bolniškega fonda drž. prometnega osebja v nove roke in slovenski delegati so se vrnili v trdnem prepričanju, da je napravljen velik korak naprej za izboljšanje raznih poredkih in še neresenih vprašanj pri upravi te važne socialne ustanove.

Slovenski dan v Kočevju

Kulturno in narodno delo pri kočevskih Slovencih nas v sedanjih razmerah sili, da stopimo pred najširšo javnost, slovensko in jugoslovansko. Potrebno je, če hočemo ohraniti in okrepiti svoje delo v tem delu Slovenije, da vlijemo pogum in dvignemo odporno moč kočevskim Slovencem z veličastno zunanjo manifestacijo. Zato smatramo ta slovenski dan ne samo za izraz po manifestaciji naše ideje, temveč nujna potreba za dvig kulturnega stanja in slovenske misli v Kočevju. Če bo prireditev uspela, bomo kmalu občutili mogočen razmah narodnega dela, saj bo s tem taborom nudena slovenskemu Kočevju največja moralna in narodna opora.

Kaj je naša dolžnost? Udeležiti se v največjem številu tega manifestacijskega slovenskega dne v Kočevju, ki bo v nedeljo, dne 4. septembra, pod pokroviteljstvom notranjega ministra g. dr. Antona Korošca, ki bo tudi govoril.

Nedeljsko geslo bodi: vsak zaveden Slovenec na slovenski dan v Kočevje.

Položnice

za obnovitev naročnine so priložene celotni nakladi današnjega »Slovenca«. — Vjudo prosimo, da se jih poslužijo vsi, ki jim je konec avgusta iztekla naročnina. — Številka položnice je 10.650. Uprava »Slovenca«

Litvanske dijakinje v svojih narodnih nošah na kongresu »Pax Romane«

Silno neurje v Slovenskih goricah in Halozah

Toča v Halozah

Sv. Barbara v Halozah, 29. avgusta.

V nedeljo zvečer je začelo v daljavi grmeti, slišati je bilo kot momljanje, ki se je bližalo. Ljudje so zaspali. Od polnoči na ponedeljek proti eni v jutro je bila huda ura, kakor bi nastajal sodni dan z bliskom in treskom. Noč je bila dnevu enaka, nakar je začela toča mlatiti po naših vinogradih in pridelkih. Koliko je škoda in katere dele Haloz je zopet obiskala, še ne vemo. Grozde je bilo vse mehko in si lahko vsak misli uničujoče

Narodne noše — 4. sept. v Kamnik!

delo toče sedaj, ko imamo blizu 40 dni do trgatve. Prava škoda se bo videla čez nekaj dni, ko se bo začelo sušiti grozde, udarjeno na pečle. Od zime do jeseni trepeta vinogradnik in v četrte ure je

ob vse, saj je gorica edini vir Haložana za preživljanje, sadja pa letos tudi ni.

Strele v Slovenskih goricah

Slovenske gorice, 29. avgusta.

V noči od nedelje, 28. avgusta, na ponedeljek, 29. avgusta, je bilo v Slov. goricah strašno neurje z gromom in bliskom, kar je vzbujalo povsod strah. Okrog pol ene 29. avgusta je strel udarila v veliko enonadstropno, 22 m dolgo, 7 m široko in 16 m visoko vinsko stiskalnico pri posestniku Kuru Alojzu v Radvanskem vrhu pri Negovi. Velikanski leseni objekt je ogenj uničil do tal s stiskalnico, orodjem, sobo, pohištvo in vinsko kletjo vred. Sosedje so komaj obvarovali druga lesena, s slamo krita bližnja poslopja. Škoda znaša nad 25.000 din in je krita le za 4000 din z zavarovalnico.

Velike tatvine mesa v mariborski klavnici

Kar cela teleta so kradli
Tatovi prijeli

Maribor, 31. avgusta.

Mariborski mesarji že več let opazujejo, da jim nekdo krade sveže meso, ki ga imajo shranjenega v hladilnici mestne klavnice. Izginjajo jim tudi telečje kože in včasih kar cela zaklana teleta. Kot storilca so mesarji zasačili že nekajkrat nekega mesarskega mojstra. Vsakokrat, kadar je bil zasačen, je prosil oškodovane mesarje, naj mu odpuste, ter jih je opozarjal, da je v dolgovi, da mu zelo slabo gre, in tako je dosegel, da so mu oprostili, ker je škodo poravnal. Sedaj pa so prišli na dan velike tatvine, ki so prinesle usoden preobrat. Dne 24. avgusta je opazil čuvaj mestne klavnice mesarskega pomočnika, zaposlenega pri mesarskem mojstru Piršu, kako skriva v hladilnici cekar, ki je bil poln mesa. Naslednjega dne ob 4 zjutraj je čuvaj opazil, da je prišel po cekar z mesom in skrivališče neki L. ter ga hotel odnesti. Čuvaj mu je cekar vzel ter obvestil o tem mojstra Pirša, ta pa policijo. Pirš je tudi prijavil, da mu je v zadnjih mesecih izginilo 10 celih teleč, več telečjih kož in neugotovljena količina mesa. Piršev pomočnik je potem priznal, da ga je L. pregovoril k tatvini-

Prapor!

4. septembra k blagoslovitvi zastave
Slov. kat. prosv. društva v Kočevju!

Ne izgublajte časa in denarja s poskusi!

VOIGTLANDERJEVA KAMERA

Bessa s daljinomerom

za format 6x9
in 4 1/2 x 6

VAS BO KONČNO ZADOVOLJILA!

Foto drogerija HERMES Miklošičeva cesta 30, Ljubljana

Za časa veleselja — popusti!

Smrt moža — poštenjaka

Sv. Barbara v Hal., 28. avg.

Dne 26. avg. je po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti umrl mož, kakršnih je malo. Je to bil 81 letni posestnik v Paradižu g. Kokol Ivan. Vseh svojih 7 otrok je vzgojil v strahu božjem, kot pravi katoličan, izmed katerih zavzemajo nekateri odlične položaje v slovenski javnosti. Sin France je franciskanski predstojnik na Brezjah kot o dr. Hadrijan Kokol, mlajši Ivan je postaje načelnik v Vuzenici, sin Jože na domu je cerkv. ključar, hči Elizabeta učiteljica v Mariboru, druge hčere so vse preskrbljene in omožene posestnice. Rajni g. Kokol p. d. Habičak je bil iskan svetovalec v raznih zadevah. Bog ve, koliko oporok je napisal v svojem življenju in raznih prošnji, pogodb itd. Da je užival v resnici splošen ugled, potrjuje tudi ogromna udeležba pri njegovem pogrebu od hiše žalosti v nedeljo popoldne. Pevke so doma in na pokopališču zapele, domači g. župnik Grobler pa se ga je spominjal ob grobu z lepimi besedami. Pogrebne obrede je vodil domači g. župnik ob oblihi asistenci. S tem številnim žalnim sprevedom je tukajšnje ljudstvo dokazalo spoštovanje do rajnega očeta Ivana in njegovih, kar naj bo vsem žalujočim v tolažbo. Vse družini izrekamo iskreno sožalje, rajnemu pa večni mir in pokoj.

Narodni tabor v Kamniku

bo v nedeljo, 4. septembra, pod visokim pokroviteljstvom narodnega voditelja ministra dr. Antona Korošca in škofa dr. Rožmana.

SPORED:

Ob 8. zjutraj zbiranje uniformiranih in organiziranih skupin.

Ob 9. odkritje plošče kamniškemu rojaku generalu Maistru. — Nato gre sprevod mimo tribune pred občino na Glavni trg, kjer bo ob 10. sveta maša z govorom.

Sledi ZBOROVANJE, kjer poleg pozdravov raznih zastopnikov govore g. ban dr. M. Natlačen, pisatelj Fr. S. Finžgar in zastopnik Narodnega odbora. Po zborovanju državna himna.

Še nekaj o Električni zadrugi v Šiški in o zadružni morali

Dopust je prehitro minil. Miza je zopet polna natekljih spisov, dober znanec pa mi je prinesel povrh še »Jutro« od 11. avgusta 1938, v katerem je objavljen sklep ljubljanskega okrožnega sodišča v zadevi vpisa likvidacije: Električne zadruge v Šiški s svojevrstnim uvodom. V utemeljitvi svojega sklepa navaja sodišče tudi moje ime, češ da je bilo moje stališče kot revizorja v zadevni stvari nasprotno zadružnim pravilom. Proti sklepu okrožnega sodišča je vložen od strani zadruge rekurz na apelacijsko sodišče, ki bo razsodilo o tem, ali je pravno naziranje okrožnega sodišča v predmetni zadevi odgovarjajoče zakonu in pravilom.

Toda v zvezi z objavo tega sklepa je v istem časopisu o zadevi prenehanja članstva članov Električne zadruge izpod peresa g. Antona Lajovica članek o neki novi morali v Šiški. »Nepoznanim in v temnem ozadju delujočim iniciatorjem« bere pisec levite ter jim podtika »partijske interese« in govori o »poskusu moralnega pohujšanja«.

Ta članek ima samo eno stvarno napako in ta je: pisec preveč verjame svojemu »soletoviščarju«. Ker sem podpisani sam naročil črtanje članov na podlagi določila pravil §4/8, bi se storil sokrivi ga zavajanja čitateljev »Jutra« k nepravilnemu gledanju stvari, če bi sedaj možal in ne bi pisec razločeval zadeve. Da ga obvarujem pred občutki »sramotnega pravnega pojmovanja«, pišem te vrstice. Torej!

1. Načelstvo Električne zadruge ni s a m o povzročilo, da morajo sedaj njeni bivši člani sprejemati tok od mestne občine ljubljanske, odnosno njene elektrarne. Mestna občina ljubljanska je namreč že pred pričetkom elektrifikacije Šiške po imenovanju zadruzi optirala vso napravo za sebe. (Originalne listine na razpolago.)

2. Od leta 1930 dalje zahteva že MOL oddajo toka iz svoje elektrarne v okoliš zadruge. To je zahteval tudi leta 1934 g. dr. Puc v svojstvu ljubljanskega župana. S kako vehemenco se je to zahtevalo, je nekaterim gospodom, ki se danes ženejo za obstoj zadruge, pa so bili takrat vnati zagovorniki, da naj se omrežje takoj preda MOL, jako dobro znano.

3. Vsi občni zbori so si bili o tem, da bo enkrat treba to zadružno omrežje predati MOL, na jasnem. Šlo je vedno le za to, da pridejo Šiškarji pri tem do čim ugodnejše pogodbe. (Nizka cena za tok še vnaprej.)

4. Občni zbor v letu 1933 je sklenil spremembo pravil v § 4-8, da članstvo preneha, če kateri član dobiva tok od drugod in ne od zadruge, torej v času, ko je predaja omrežja MOL bila že aktualna zadeva. To prenehanje članstva po tem določilu pravil ni in ne more biti kaka kazenska zadeva zadruge nasproti članu, češ: črtamo te kot člana pri zadruzi zato, ker si prišel jemati tok od drugod in ne pri zadruzi. Med velikimi elektrarnami obetovi dogovor o področjih elektrifikacije.

Poziv katoliškemu dijaštvu!

K. d. p. d. »Bistrica« slavi 3. in 4. sept. svoj 25-letnico z naslednjim sporedom:
V soboto, 3. septembra, ob 3. popoldne bo v Kamniškem domu

SLAVNOSTNO ZBOROVANJE KATOLIŠKEGA DIJAŠTVA,

na katerem govorijo urednik Terseglav (Dijak in sedanji čas), urednik dr. Debeljak (Duhovna podoba slovenskega izobraženca) in prof. dr. Fajdiga (Vera — temelj našemu delu).

Ob 5. slovesno odkritje plošče Juriju Japlju. Ob tej priliki spregovori prof. Šolar. Po večerji umetni ogenj na Malem gradu, nato ob pol 9.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

v Kamniškem domu z umetniškimi sporedom. — Govori društveni starešina g. dr. Ivan Ahčin, glavni urednik »Slovenca«.

V nedeljo, 4. septembra, ob 7. zjutraj sv. maša in sv. obhajilo na Šutni, nato se dijaštvo skupno udeležijo vseh prireditev narodnega tabora. Zvečer ob 8. v Domžalah »Igra širjenja«.

Vse katoliške dijake ob blizu in daleč iskreno vabimo k proslavi. Še prav posebno vabimo vse starešine »Bistrice« in njene prijatelje. Dijaki, ki se takoj prijavijo, dobijo za 10 din večerjo, prenočišče, zajtrk, kosilo in še znak za tabor. Prijavitelj se je treba najkasneje do 2. septembra opoldne. Fantje naj s seboj prinesejo tudi odeje. — Na poznejše prijave se ne bomo mogli ozirati.
K. d. p. d. »Bistrica« — Kamnik.

Slovinci, Slovenke!

Pokažite z udeležbo na
»Slovenskem dnevu« v Kočevju
svojo narodno zavednost!

cije, ki so si jih te določile in ta dogovor tudi izvajajo. Članom zadruge ni bilo nikdar dano na izbiro, od koga hočejo sprejemati tok, ampak so ga morali, če so ga hoteli imeti, vzeti od onega, ki je posedoval v kraju nizko napetostno omrežje.

5. Ob sprejetju te spremembe pravil po občnem zboru je bil že ves opisani pravni položaj dan odnosno znan. S to določbo pravil je bil torej le urejen pravni položaj članstva zadruge za trenutek, ko MOL prevzame omrežje. Članstvo so torej s 1. aprilom 1938 izgubili vsi člani, tudi vsi člani načelstva in nadzorstva, ki so jim pa funkcije po § 41 zadružnega zakona iz leta 1873 ostale za izvršitev del, ki so potrebna, da se izvede predaja premoženja v pogodbi določenemu upravičencu in izbris zadruge iz zadružnega registra.

Člani so dobivali od zadruge tok po ugodni ceni v primeri z drugimi odjemalci toka od Mestne elektrarne. Niso torej imeli interesa, da zadruza preneha s delom. Ko pa je zadruza morala skleniti pogodbo z MOL in ji predati vse omrežje, s tem trenutkom pa tudi člani nimajo več nobenega interesa biti člani zadruge, ki nima možnosti dela, zaslužka in za njo samo jamčijo. Po pravilih pa se premoženje zadruge v nobenem primeru ne sme deliti med zadružnike. Nasprotno, dotedanji člani imajo interes, da se v takem primeru članstva pri zadruzi čimprej iznebijo. To je pa doseženo z določilom § 4-8 pravil.

Toda vse te papirnatne vojske za razlago pravil ne bi bilo, če ne bi ta zadruza imela premoženja.

Ker pa ima zadruza premoženje, ki je po pogodbi določeno za zavetišče za uboge in sirote, ki ga prevzame v last in upravo Vincencijeva konferenca sv. Frančiška v Šiški v Ljubljani VII, ne gre to nekaterim v račun. Tu je kamen spotike. To so »partijski interesi« in tu je »poskus moralnega pohujšanja«. »Letoviščarje« je veeeno, kdo bo skrbel za uboge in sirote, na to on nima časa misliti, seveda še manj pa pripraviti se o tem, ali mu njegov soletoviščar govori resnico ali ne.

Dejanjski stan je in ostane, vključ vsem zavijanjem nekaterih, da načelstvo ni po lastnem nagibu sklenilo pogodbe z MOL, ampak je bilo v to primorano zaradi slabega pravnega položaja zadruge kot sopogodbnika nasproti MOL. Občni zbori so vsa zadnja leta o tej predaji omrežja sklepali in dajali načelstvu in nadzorstvu pooblastila ravno v tej stvari. Zato je od pisca članka v »Jutru« nasproti sedanjim članom načelstva in nadzorstva krivičen očitek, da so ti sami skonstruirali prodajo omrežja, da bi potem imeli razlog za črtanje članstva iz imenika zadružnikov. Pravičnik je tisti, ki nikomur krivice ne dela. Zato se mi zdi nerazumljivo, kako se more g. kasacijski sodnik Anton Lajovic spuščati v razsodo neke, pred sodiščem tekoče zadeve, preden je stvar po inštančni poti prišla do njega, in kako more to svoje mnenje objavljati v dnevnem strankarskem časopisu. Vse to pa na podlagi enostranskih informacij, ki so objektivno popolnoma neločne.

Preden sme on koga obsojati, pa še tako povprek, bi se moral po mojem skromnem mnenju vseno poglobiti v stvar in se ne ex katedra postavljati za sodnika morale. Če bi to storil, bi gotovo članka ne pisal. Pač pa je znatno za zadružno moralno dobro znane opozicije, ki je zahtevala v posebnih plemeniti vlogi sklicanje izrednega občnega zbora, da je bilo na tej vlogi po sodni ugotovitvi kar 17 »nepriistnih« podpisov raznih članov.

Po pravilih zadruge je določeno, da se ima preostalo premoženje zadruge izročiti v občekoristne namene. To se bo, v kolikor se že ni, tudi izvršilo po določilih pogodbe, ki jo ima vsak bivši član v prepisu. Posebne koristi ali želje nekaterih zadružarjev pa morajo odpasti. To je zadružno in ni nova morala. Ign. Tirš.

Selimo se 1. oktobra
v lastno palačo, do tedaj

znatno znižane cene
I. C. MAYER, LJUBLJANA

Kakšno je Carskoje selo danes

Dne 4. avgusta t. l. je izšel v »Izvestijih« poziv, ki ga je podpisal neki član Puškinove družbe, ki se zavzema za varstvo zgodovinskih znamenitosti v Carskem selu, katero se zdaj imenuje Puškin. Vsakogar, ki je kdaj prej videl to krasno rezidenco ruskih carjev, zgrabi boleš in zgražanje, ko vidi, v kakšno stanje je prišel ta biser pod sovjetsko vlado.

»Mesto Puškin, nekdanje Carskoje selo,« pravi pisec tega članka, »ima izredno umetnostno-zgodovinsko vrednost. Tu je v liceju preživel Puškin svoja otroška in mladeniška leta. Puškinov licej (del velike palače carice Katarine), velika palača s parkom in druga poslopja, so pravi zgodovinski spomeniki Puškinove dobe. ... Toda, tako licej kakor park, sta danes v skoraj popolnem razpadanju. Cela desetletja ni bilo to licejsko poslopje, ki je zdaj razdeljeno v privatna stanovanja in je popolnoma zanemarjeno, nič prenovljeno. V 4. nadstropju je tik poleg sobe, v kateri je stanoval Puškin, napravljeno stranišče iz desk. Stene po stanovanjih, na hodnikih in v vežah so vlažne in zapackane, mnogo oken pa je pobitih. ... Nekdanji Katarinin park, ki je bil pred kratkim prekrščen

v Puškinov park in ki je neizmerne važnosti kot eden najboljših zgledov vrsto-stavbene umetnosti osemnajstega stoletja na vsem svetu ter je poleg tega tudi v kar najtesnejši zvezi s poetičnim pesnikovim ustvarjanjem, je v popolnem razpadanju. Mnoge dragocene skulpture v parku so uničene ali so izginile. V skoraj popolnem razpadu so tudi krasni paviljoni, ki so stavbarska dela znamenitih arhitektov Guarengija, Rastrellija in Kamerona. Drevesni nasadi so porušeni in uničeni. Ribniki in jarki so tako zamazani, da se iz njih razširja smrad. Vsako poletje postavijo v parku kopico neokusnih trgovin in lokalov. V znameniti Kameronovi galeriji je sedaj restavracija. Na zgodovinskem in umetniško najlepšem delu parka pa so zgradili kopališče in veliko kamnitno stranišče! Krasni kipi in skulpture pa so pokriti z različnimi pornografskimi čečkarijami. Večina kipov pa je poškodovanih. ... Ze zaradi pietete do spomina tako velikega nacionalnega pesnika, ki mu ta mesta pomenijo domovino in v katerih varstvu so tekla njegova mladeniška leta, je sovjetska vlada dolžna, da čimprej in kar najtemeljiteje na novo uredi te zgodovinske prostore.

Dvig katoliškega šolstva v Franciji

Na podlagi poročila, ki ga je podal na letni konferenci francoskih kardinalov in škofov msgr. Richaud, voditelj katoliškega šolskega pokreta v Franciji, priobčuje katoliški mesečnik »Dossiers de l'Action Populaire« pregled vse točasne katoliške vzgojnosti v Franciji.

Uspeli, ki so bili doslej doseženi, so toliko pomembnejši predvsem zaradi tega, ker je treba pomisliti, da sega v Franciji svobodni razvoj katoliškega šolstva komaj 70 let nazaj. Po tem poročilu je vse katoliško šolstvo v Franciji urejeno

tako, da odgovarja organizaciji državnega pouka. Razdeljeno je v štiri področja. Višji izobrazbi služi pet »Katoliških institutov« in sicer v Parizu, Lyonu, Lilleu, Angersu in Toulouxi. Ti instituti imajo skupaj 410 profesorjev in 4219 študentov. Za srednje šole imajo 609 zavodov in sicer 571 za dečke in 38 za deklice. Na več krajih so ti zavodi združeni s katoliškimi instituti. Število učiteljev in profesorjev na teh zavodih je okrog 13.000, dijakov in dijakinj pa je približno 160.000.

Daleč močnejše pa so zastopane ljudske šole, ki imajo 2918 deških in 7519 dekliških šol, ki jih obiskuje 1.061.000 otrok. Slabše so razvite razne strokovne šole. »Tehničnih šol« je samo 39 in so razdeljene na 134 oddelkov za posamezne stroke. Najpomembnejše od teh so v Nantesu, Lilleu, Bordeauxu in St. Etienne. Velik del mladine pa obiskuje državne učiteljske šole, katerih vodstvo je po veliki večini v katoliških rokah.

Za vzdrževanje teh naprav se trudi cela vrsta organizacij, katerih najpomembnejši sta »Škofjski sindikati« za prosto šolstvo, ki so razširjeni po 62 škofijah in imajo 18.000 članov. Za strokovne, srednje in visoke šole je poseben sindikat profesorjev, ki šteje 1500 članov. Krščanske vzgojne ustanove pa so organizirane v »Zvezi krščanskih vzgojevališč«.

Kot združeni, ki imata skrb za finančna sredstva, navaja poročilo predvsem »Priatelje prostega pouka«, društvo, ki ima 1850 edinic v posameznih krajih, in 400.000 članov, in »Zvezo staršev učencev prostih šol«, ki je bila ustanovljena šele pred nekaj leti, a ima danes že 75.000 članov.

Važen umetniški dogodek na Holandskem

Za proslavo 40 letnice, odkar vlada kraljica Viljemina, je Holandska zbrala vse zasebne umetnine, kolikor je domačega in tujega izdelka. Najdragocenejši sliki, ki so ju pri tem našli kot zasebno last, je Rembrandtova »Mož z rdečo čepico« in pa »Slika iz Emavske« od Vemeerja van Delfta. Ze zaradi teh dveh slik bo vzbujala razstava »Mojsrovine iz štirih stoletij« v Boymanovem muzeju v Rotterdamu veliko pozornost obiskovalcev od blizu in daleč. Razstava ni samo dogodek umetnosti na Holandskem. Je tudi iste vrednosti, kakor so bile in so razstave po drugih velikih mestih Evrope.

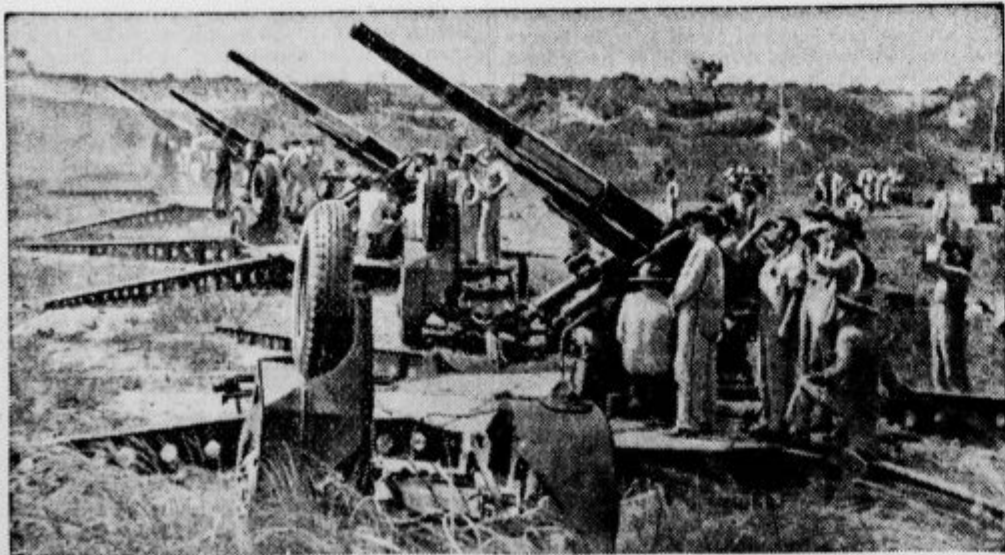
Na tej jubilejni umetniški razstavi je napolnjenih 21 dvoran s slikami in risbami. Starejši nizozemski mojstri so napolnili 3 dvorane. V sedmih dvorinah so umotvorili iz zlate dobe holandske umetnosti, to je iz 17. stoletja. En prostor zavzamejo Flamci, enega Italijani in Španci in v manjših kabinetih so slike Francozov iz 18. stoletja. Bogate in po vsebini globoke so dvorane z risbami in študijami. Rubens in Rembrandt imata vsak po eno dvorano zase.

O Sueškem prekopu

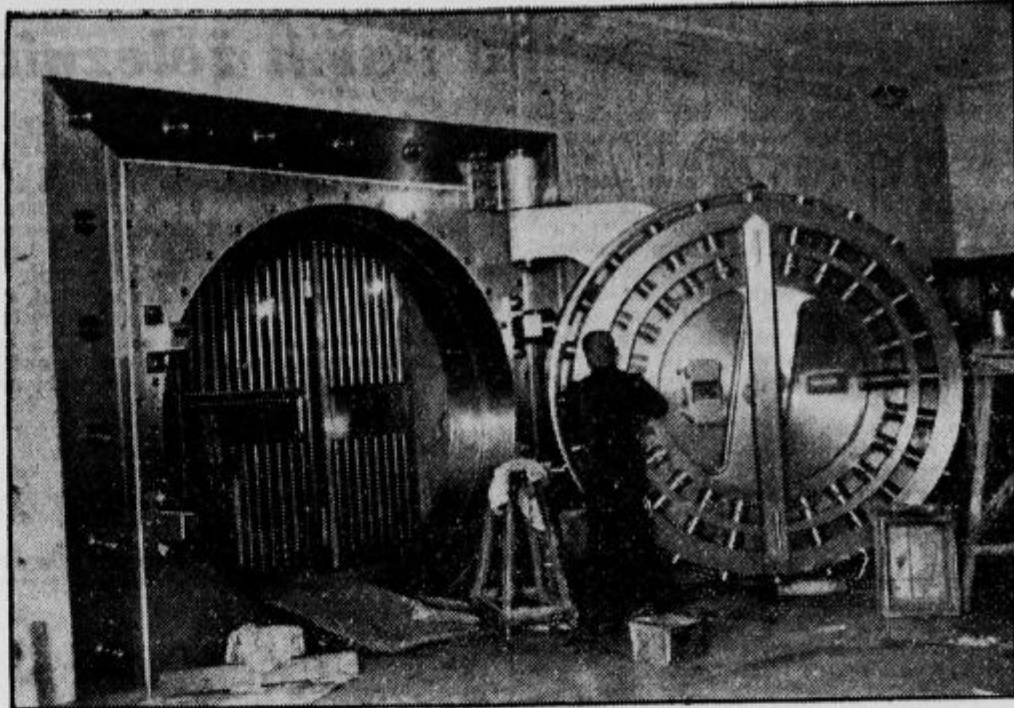
Po določbah angleško-egipčanskega sporazuma od avgusta meseca 1936. bodo zgradili vojaško cesto od Port Saida do Sueze, torej bo segala cesta od severnega do južnega konca prekopa. Ker je prekop dolg 170 km, bo tudi cesta v bistvu prav tako velika. Stroški so proračunani na 456.100 funtov sterlingov. »Prekopna družba« bo dala iz svojega 307.500 funtov, kar je pač velik prispevek. Cesta bo vodila čez 4 mostove; od teh so trije premični, to so taki, ki gredo na račun prometa po prekopu. Most bo vodil tudi skozi El Kantaro, to je železniško križišče, od koder izhajajo vlaki v Palestino. Na vlake, vi vozijo iz El Kantare v Palestino, je moči priti z levega brega prekopa s splovom. Tako so spustili prej vlak, ki je prispel v Jeruzalem pozno popoldne, opolnoči iz El Kantare. Kolodvor je na desnem bregu prekopa. Ču-

dovit vtis je napravil na človeka pogled na splov, ki je bil z žarometi ves razsvetljen in se je peljal preko prekopa, a zgoraj in spodaj ob prevoznih poti so blesteče se ladje veličastno plule dalje.

Iz poročil, ki jih objavljajo angleški listi, pa zdaj razberemo, da bodo zgradili most pri El Kantari. Če ga bodo zares postavili, bo moral biti most posebne vrste, saj sta bregova odvodna pokrajina ploščata in bi moral stati spodnji rob zgradbe takega mostu tako visoko kot vrh kakega srednje velikega cerkvenega stolpa. Ker se je »Prekopna družba« odločila prispevati tako veliko veoto je jasno, da je pripravljena podpreti tako zgradbo v vojaške namene. Lastnica prekopa, »Compagnie universelle du Canal maritime du Suez« je močno pod vplivom Anglije.

Ameriški manevri s topovi za obrambo zoper napade sovražnih letal

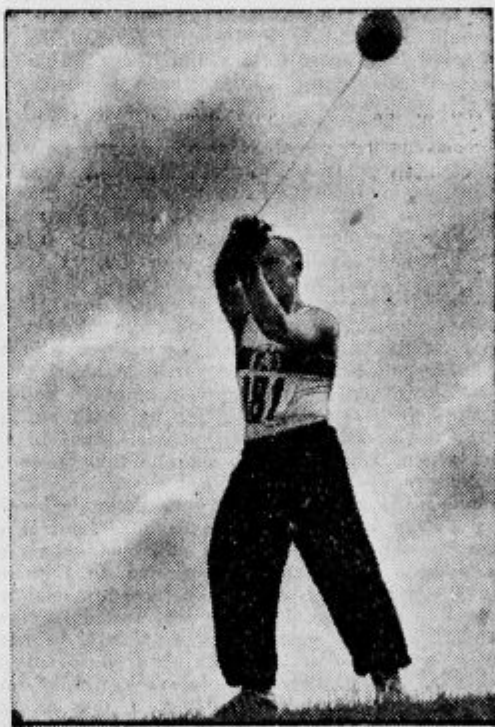
V novi stavbi centralne banke v Mandžukuo v Hsingkingu so zdaj vzdali največjo zakladnico v Mandžuriji

Grobišče pri Kanah

Po opisu Livija in Polibija je v bitki pri Kanah (216 pr. Kr.) padlo 50.000—80.000 Rimljanov; seveda je umrlo takrat tudi na tisoče Kartazanov in njihovih zaveznikov; vendar pa doslej niso še našli sledov tega grobišča.

Krajinski podatki antičnih pisateljev niso zanesljivi. Podali so le dve trdni točki v okolici mesta Cannae: Jadransko morje, na katero se lahko zanesemo, saj se od takrat ni znatno predrugačilo, ter utrjen in dvignjen prostor nad izginulo »rasjo Cannae, kanaška Akropola. Plitve reke Ofango, ki se vije tam, ne moremo upoštevati, saj je v teku časa čisto preložila svojo strugo.

Italijanski arheologi so več let preiskovali to okolico. Najprej so pokali na Akropoli ter našli tam stebre, spomenike, oltarje, brčkone ostanke poznejšega cesarstva, ki pa o tej bitki ničesar ne povedo. Neki kmet je našel v svojem vinogradu okostnjake, približno 1 km proč od Akropole. Tamkaj so arheologi kopali dalje ter našli veliko pokopališče, ki pa naj bo komaj v zvezi s krajem Cannae, tako domnevajo. Odkrili so poedine grobove, pokrite z neobdelanimi ploščami iz lehnjaka, opeke in kamnja, kar dokazuje, da so hiteli, ko so pokopavali. (Bitka se je vršila poleti, zmagovalci Hanibal je bil tako dolžan, da dostojno pokoplje padle vojaške, zato so hiteli.)

Erwin Blask je na lahkotletskih tekmah v Stockholmu dosegel svetovni rekord v metu kladiva, ki ga je vrgel 59 m daleč

Anekdota: Prisebnost

Neki Anglež, visoke in krepke rasti, je prišel na obisk in vsi navzoči so ga spoštljivo pozdravili. »Ta gospod je videti jako priljubljen!« je vprašal neki tujec. »O, pa še kako,« je odvrnil sosed, »ima namreč velikansko prisebnost, kar se je izkazalo, ko je bil zadnjič cirkus v mestu.« — »No, in kaj je bilo?« — »Pomislite, lev je bil ušel iz kletke, vse je kričalo in tiščalo ven, on pa je, ko da ni nič, kar mirno pristopil k levji kletki, stopil vanjo in jo za seboj zaprl.«

Kaj pa se je zgodilo z rimskimi mrličmi? Lahko, da so jih pometali v Ofango, sežgali, ali pa pokopali. Okostnjaki v poedinih grobovih proti vzhodu, očitno so jih skrbno pokopali. Odkrili pa so, da so pokopavali na dva načina, brčkone zaradi različnih rodov in običajev. Nekateri imajo prekrizane roke, drugi pa desnico pod glavo, kakor da spe obrnjeni na desno. Med posameznimi grobovi je v zemlji polno okostnjakov, za

Novo imenovani sir Reginald Ford v Londonu, ki mora za primer vojne nadzorovati prehrano angleške prestolnice

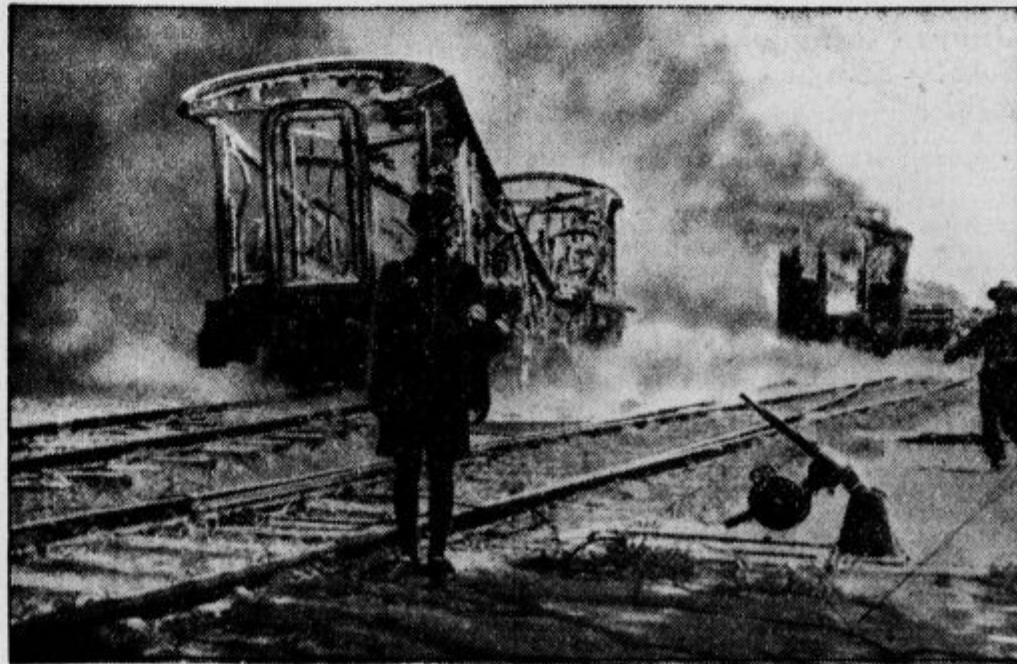
katero moremo komaj reči, da so bili pokopani, zemeljska plast je debela komaj za pol zasajene lopate, ko se že pokažejo kosti.

Doslej so prekopali le del grobišča, ki ga po obsegu cenijo na 20.000 kvadratnih metrov, z najmanj 15.000 do 18.000 mrličmi. Vsekakor ne gre za navadno grobišče. Razen kosti v grobovih drugih predmetov ni, n. pr. verižice, vaz, ki so jih našli domače v vseh »civilnih« grobovih, kar zavrača domnevo, da bi bilo tam mestno pokopališče, kamor bi nakopičili padle vojaške. Tudi niso še našli okostnjaka, kjer bi dognali, da je od ženske, vsi kažejo na krepke fante. Tu pa tam je poškodovana lobanja, brčkone po neprevidnem prekopavanju.

Zakaj so nekatere zakopali v grobove, druge kar zraven? Tri možnosti so: Prva — skoraj neverjetna — da je bilo to pokopališče za meščane, mrličji v skupnih grobovih pa žrtve bitke. Druga — da leže v posameznih grobovih Kartazani, v skupnih sovražniki. Tretja — da so v grobovih oficirji in vojaški, zraven pa mrtveci pomožnih čet iz španskih in keltskih krajev. Izmed treh je verjetna druga, celo kljub poudarjanju, da bi bila samo dva načina pokopavanja premla za tako pisano sestavljena armada, kot je bila kartazanska; pokopavali bi samo na en način, ali pa na več. Zda merijo lobanje, iščejo morebiti priložene predmete, kar naj reši to vprašanje.

Domnevajo, da se je bitka vršila južno od reke Ofango, vsekakor južno od Akropole, verjetno pa na gričih pred gorovjem Murga na jugu.

Kljub previdnim izjavam znanstvenikov, da so blizu Akropole našli mesto Cannae ter velikansko grobišče, ki nima videza navadnega pokopališča, bo dala pojasnilo šele dokončna vestna preiskava.

Kakor škatlice vžgale so goreli vagoni v Hankovu, ko so japonski bombniki napadli kolodvor

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 1. septembra: 10. Prenos otvoritve Ljubljanskega velesejma — 12. Koncert na wurlitskih orglah (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 14. Napovedi — 19. Napovedi, poročila — 19.50 10 minut zabave — 20. Heller: Češka beseda (plošče) — 20.10 Slovensčina za Slovence (g. dr. R. Kolarik) — 20.30 Pevski zbori (plošče) — 21.10 Koncert komorne glasbe. Sodelujejo: g. Anton Trost, g. Bogomir Leskovic, gđe. Ksenija Kušjeva — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Koncert lahke glasbe (Radijski orkester).

Drugi programi

Cetrtek, 1. sept.: Belgrad: 20. Klavir, 20.30 Simf. konc., 21.30 Bolgarski konc., 21.45 Nar. pesni — Zagreb: 20. Ork. konc., 22.20 Ples, gl. — Praga: 19.30 Smetanova opera — Dalibor — Varšava: 19.30 Zab. konc., 21.30 Opera — Arlečanka — Budimpešta: 20.30 Plošče, 21.30 Pihala, 22.30 Cig. ork. — Trst-Milan: 21. Igra, 21.35 Planino, 22.30 Drobna gl. — Rim-Bari: 21. Catalanijeva opera — Loreley — Dunaj: 18.40 Nar. gl., 20.10 Tovariški večer, 21. Zab. konc., 21.40 Simf. konc., 22.50 Nar. in zab. gl., 24. Nočna gl. — Königsberg: 19.15 Velika zvez, 20.15 Pesmi romantike, 20.40 Simf. konc. — Stuttgart: 20.10 Ples, več. — Monako: 19.15 Opereta — Nekaj ni v redu na Jerihovem — Heromünster: 20. Ork. konc., 21.45 Pestalozijeva skladba.

Glavna prodajalna

»Blaupunkt«
»Ingelen« in
švicarskih »Deso«

radioaparator

»TEHNIK« JOSIP BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

Na velesejmu: paviljon I štev. 700—705.

AKADEMSKA ZALOŽBA

je odprla

v Šelenburgovi ulici št. 4

(Palača »Croatia«, vhod z dvorišča)

KNJIGARNO

Izvršuje vsako naročilo na knjige slovenskega, romanskega in nemškega izvora točno in solidno.

SLOVENSKI in FRANČOSKI sortiment

ŠOLSKE KNJIGE

Priporoča se Silvester Škerl, lastnik

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, razpisuje oddajo

zidarskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del

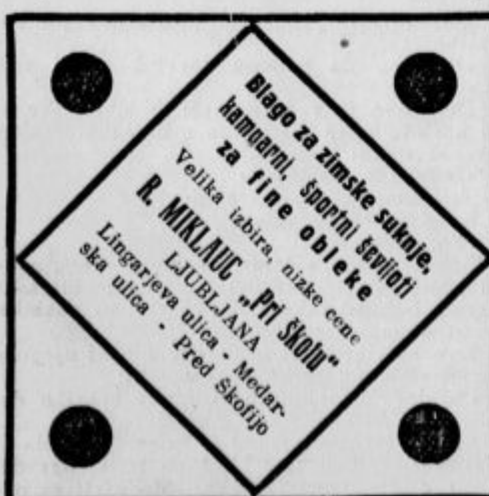
za novogradnjo stanovanjske hiše v Kranju na zemljišču ob precepu državne ceste Bled—Jezersko.

Vsi potrebni podatki za razpis so reflektantom na razpolago med uradnimi urami od dne 2. septembra 1938 dalje v gradbenem oddelku Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani, Gajeva ulica 5, II. nadst., soba št. 221.

Pravilno sestavljene in zapečatenе ponudbe je vložiti pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani do dne 9. septembra 1938, do 12.00 polne v vložnišču zavoda.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1938.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

CELO LETO MOŠT (šira)

lahko trajno pripravite iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove
Brez kakih aparatov! Brez izgube časa! Brez strokovnega znanja!
s pomočjo NIPAKOMBINA A/II.

Odlična iznajdba današnje znanosti Enostavno! Poceni! Higijensko!
Odobril Ministrstvo poljedelstva.

Pojasnila in cenik pošlje brezplačno: **RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1.**

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonka, 3 mm visoka petlitna vrstica po 3 din. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Gospodična

večša slovensčina in nemščine, išče mesto k otrokom. Ponudbe v upravo »Slovenca« v Mariboru pod št. 1. september 13654

Službo dobe

Korespondenta

za nemski in srbohrvatski jezik sprejem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 13283. (b)

Abiturienta

(ali stazista) iz premožne hiše, sprejem v lekarniško prakso. Mr. ph. Miro Rožman, apotekar, Belgrad, Terazije 5. (b)

Trgovskega sodravnika

vojašine prostega, manufakturstara, s soferskim izpitom, takoj sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Trezen« št. 13305. (b)

Vzgojiteljica

vestna, večša slovenskega, nemškega in francoskega jezika, se išče k trem otrokom. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ljubiteljica otrok« 13316

Natakarje

vestne, marljive z dobrimi referencami sprejme s 15. septembrom odnos. I. okt. kavarna »Emona« v Ljubljani. Pisemne ponudbe je poslati s slikami. (b)

Kovino strugarje in rezkarje (Fräser)

išče tovarna aeroplanov »Ikarus« v Zemunu. Prijave od 6 do 9 vsak delavnik. (b)

Tehničnega risarja

sprejme podjetje kovinske stroje. Potrebna primerna šolska izobrazba. Pogoj, odslužen vojaški rok, prednost znanje nemščine v govoru in pisavi. Lastnoročno pisane ponudbe s prepisi šolskih spricval in življenjepisom ter navedbo plače, se naj pošljejo v upravo »Slovenca« pod »Tehnični risar 1000 Celje« št. 13300. (b)

Kupimo

Sveže brusnice

kupujem. Ponudbe: Marjan Glavnik, Ljubljana.

Mostno tehcnico

rabljeno, nosilnosti do 5000 kg, v brezhibnem stanju, kupim. — Hadl, Novo mesto. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Vnajem

ODDAJO:

Lepo lokal

na Celovski cesti 43 odda takoj I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3. (n)

Trgovino, gostilno

in druge prostore v Kozarjih »Pri dolgem mostu«, tik mestne meje ljubljanske, odda takoj v najem ali proda I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta 3. (n)

Dijaki

Dijake

sprejem. Vozjak, Spilavarka 6, Maribor. (D)

Dve dijakini

sprejem na stanovanje z vsi oskrbo. Oddam tudi sobo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13297.

Dijake

sprejem na hrano in stanovanje, zveza ugodna. Rečnik, trgovec, Hoče pri Mariboru. (D)

Objave

Preklic!

Vsem cenj. odjemalcem vjudno sporočam, da g. Franc Nadižar, trgovski potnik iz Kranja, nima za nas več pravice prodajati ali sprejemati naročila, kakor tudi nima od nas nobenega pooblastila za inkaso. A. Kern družba z o. z., tovarna čokolade in keksov, — Kranj. (c)

»SANOPED« - prašek za čevlje

vodijo med drugimi odlične tvrdke »Peko«, »Triumf«, Trebar, Lukas. Obutev in nogavice ostanejo čiste, se ne trgajo, so brez slabega duha, ker uniči »Sanoped« vse razkrajajoče mikrobo v čevljih. — Vzemite tudi Vi, stane le 2 din.

Izdeluje drogerija M. JANČIGAJ, LJUBLJANA, KREKOV TRG.

SPECIALITETA FIRME

Bruno Moser

veletrgovina z vinom

Zemun

Moserjeva ulica 1 — Telefon 37-555

Zaloga tudi v Javnem skladišču v Ljubljani

Zastopnik za Maribor in okolico

g. Franc Vogrin Maribor, Majstrova 15/I. Tel. 26-64

ki je z zakonom zavarovan in v kakovosti neprekosljiv.

Da se potrošniki obvarujejo neuspešnih ponaredb naj zahtevajo izrečno izvirni fruškogorski biser, ki je zakonito zaščiteno izdelek tvrdke B. Moser, Zemun. Pazijo naj, da ima zamašek žig »Fruškogorski biser«, kar jamči za izvirno polnitev. Poskusite ga na velesejmu v Ljubljani!

Pouk

Klavir

francoščino in nemščino temeljito zasebno poučuje Aneta Potočnik, strokovno diplomirana. Prijave sprejema dnevno od 10 do 16. Tržaska cesta št. 1-I. (u)

Prodamo

Kislo zelje, repo

in cele glave za sarmo, novo, prvovrstno, dobavljiva po brezkonkurenčnih cenah G. Erklavec, Ljubljana, Povšetova ul. 47, telefon 25-91. (l)

Dežne plašče, obleke,

perilo itd. si nabavite najbolje in najceneje pri Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Srajce

za šolarje, moško perilo v največji izbiri Kreko, Tavčarjeva 3. (l)

Šolske torbice

in nahrbtnike v veliki izbiri priporoča I. Kravos, Maribor, Aleksandrova 13. (l)

Perutnino, pitano,

štajersko, vseh vrst, živo in zaklano, nudi najceneje »Pitališče Hedzeta« — Ljubljana 7, kličite telefon št. 47-69. (l)

Košnjo otave

bom prodal v nedeljo, 4. septembra ob 3 pop. pri moji supli na Izanski cesti. Janko Predovič.

Gostilno

z vrtom na prometnem kraju ob banovinski cesti v bližini Ptujja, — takoj prodam. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Ptujju, št. 13282. (l)

Za jesensko setev

vam nudi tvrdka A. VOLK

Ljubljana, Resljeva c. 24

prvovrstni — semenski

ječmen in pšenico

skrbno očiščeno

in zajamčeno blago

Resnico govore, ko trdijo,

da prodajamo

najboljša in najcenejša

kolesa

rezervne dele in

motorna kolesa.

Velika izbira!

Splošna trgovska družba

z o. z.

št. Vič nad Ljubljano

Kislo zelje, repo

sarmo, prvovrstno, vsako množino, dobavlja Homan, Ljubljana, Sv. Petra cesta 81, tel. 35-39. Cene konkurenčne. (l)

Rozine

na zalogi. »Veletgovina južnega sadja«, Ljubljana Tyrševa št. 48. (l)

Pisalni stroj

velik, najnovejšega sistema, brezhiben, poceni napredaj. Matelič Josip — Ljubljana, Groharjeva 3.

KOLESA

najnovejši letošnji modeli

v največji izbiri napredaj

po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36

(nasproti Gospodarske zveze)

KUPUJTE PRI NAŠIH

INSERTIH!

SOBE

IŠČEJO:

Lepo sobo

»hrano, skupno za sestro in brata ali dve separatni sobi iščeta za takojšnjo vselitev študenta. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Oskrba« št. 13295. (s)

ODDAJO:

Sobo

opremljeno ali prazno oddam s 1. septembrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13303. (s)

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo tvrdke Klein & Stiefel, Fulda, specialna tovarna strojev za obdelavo lesa

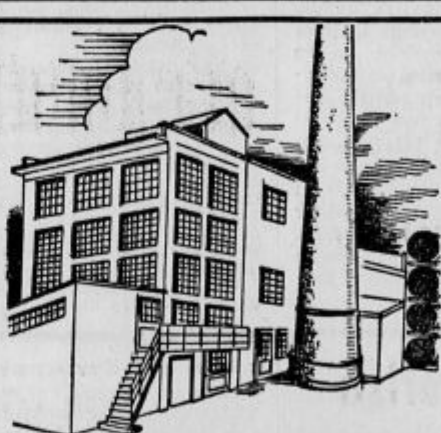
Peter Angelo

d. z o. z. Ljubljana, Tyrševa 36

se razstave letošnjega jesenskega velesejma ne udeležijo in prosijo vse svoje interese, da ga

obiščijo v lokalni na Tyrševi cesti štev. 36

kjer so različni mizarski stroji na vpogled. Kot našo posebno specialiteto priporočamo tri- in štiristranske skobelničke, univerzalne mizarske stroje že od Din 6.800—naprej, tračne žage, razne novitete v kombiniranih strojih itd., itd.

SPECIJALNA OLJA ZA TEKSTILNO INDUSTRIJO, TURŠKO RDEČE OLJE. - OLJA TIPE »NORGINE«

proizvajala in prodaja:

HRVATSKA INDUSTRIJA KATRANA B.

ZAGREB, Radnička 29. Tel. 23-255 i 23-256 ZEMUN, Tvornička ul. 70. Tel. 37-317

ZAHVALA

VSEM, KI SO NAM OB SMRTI NAŠE NEPOZABNE

MAMICE

IZRAZILI BLAGODEJNO SOCUTJE, JI POKLONILI CVETJA, MOLILI ZA NJENO DUŠO IN JO SPREMILI NA NJENI ZADNJI POTI, IZREKAMO TEM POTOM NAŠO NAJISKRENEJŠO ZAHVALO

RODBINI: KNIFIC, FOEDRANSBERG